

Saksbehandler:
Christine Norum, telefon: 33 06 78 02
Rådmann

Høringsuttalelse til NOU 2016:4 Ny kommunelov

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kommunestyret	21.09.2016	081/16

Rådmannens innstilling

Høringsuttalelse om NOU 2016:4 Ny kommunelov

Kommunalt selvstyre og formål

Kommunelovutvalget kommer med viktige forslag for å ivareta det kommunale selvstyret. Selvstyret er sentralt i kommunenes utøvelse av sin myndighet og ansvar. Tydeliggjøring av selvstyret og forholdet mellom kommunene og staten vil bidra til at hensynet til lokaldemokratiet blir stående som et hovedprinsipp. Kommunestyret slutter seg til utvalgets vurdering av at en lovfesting av prinsippene for forholdet mellom nasjonale myndigheter og kommunene vil bidra til å motvirke en utvikling i retning av større detaljstyring av kommunene.

Kommunelovutvalgets forslag til ny kommunelov er et omfattende lovforslag, men etter Kommunestyrets vurdering uten de store endringene i forhold til gjeldende kommunelov, og den praksisen de fleste kommuner har lagt seg på i henhold til dagens kommunelov.

21.09.2016 Kommunestyret:

Møtebehandling:

Tilleggsforslag 1, foreslått av Sundene, Gunstein, Tjøme Høyre

Tillegg til rådmannens innstilling:

Styring og kontroll: Kommunestyret slutter seg til drøftingen av forholdet mellom kommunalt selvstyre og statlig styring og kontroll, men savner en tilsvarende drøfting av forholdet mellom primærkommunenes selvstyre og det regionale forvaltningsnivået. Regionenes/fylkeskommunenes rolle i primærkommunenes plansaker oppleves som et kompliserende og unødvendig tillegg til fylkesmannens kontroll og styring på planområdet.

Kommunestyret stiller også spørsmål ved at et folkevalgt regionsnivå er overordnet kommunen på kulturminne-området, og fungerer som riksantikvarens forlengede arm ut i primærkommunene.

Tilleggsforslag 2, foreslått av Svanevik, Ole Magnus, Miljøpartiet De Grønne

Tillegg til rådmannens innstilling:

Til lovens formål (Kap 3 NOU 2016:4) har utvalget foreslått at "Loven skal legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltagelse." Utvalget foreslår imidlertidlig (i Kap 7 Innbyggerdeltagelse,) å øke kravet til antall innbyggere som må stå bak et innbyggerforslag fra 2 % til 8 %. Minimumstallet endres fra 300 til 1000. Dette forslaget er ikke i tråd med lovens formål om aktiv innbyggerdeltagelse og vi foreslår derfor at gjeldene krav beholdes.

Tilleggsforslag 3, foreslått av Indseth, Anne M., Tjøme arbeiderparti

Tillegg til rådmannens innstilling:

Forslag til ny kommunelov har en annen struktur enn dagens kommunelov. NOU'en inneholder en rekke forslag til endringer av dagens lov. Flere av endringene vil ha direkte konsekvens for økonomibestemmelsene og hvordan blant annet kontrollutvalgene skal kunne utføre sin rolle. Tjøme kommune ønsker å opprettholde lovverket/regelverket for kontrollutvalgene slik dagens bestemmelse er. Dette for å være sikker på at de vil ha tilgang til den faglige rådgivning og revisjon de til enhver tid vil ha behov for.

Tilleggsforslag 4, foreslått av Grimstad, Carl Erik, Tjøme Venstre

Tillegg til rådmannens innstilling:

Vedrørende tittel på stillingen som leder av kommunens administrasjon.

Tjøme kommune støtter utvalgets mindretall som mener at tittelbruken bør være opp til hver enkelt kommune.

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag 1 vedtatt 10 mot 9 (AP,TL, en fra MDG)

Tilleggsforslag 2 enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag 3 enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag 4 enstemmig vedtatt

KS- 081/16 Vedtak:

Høringsuttalelse om NOU 2016:4 Ny kommunelov

Kommunalt selvstyre og formål

Kommunelovutvalget kommer med viktige forslag for å ivareta det kommunale selvstyret. Selvstyret er sentralt i kommunenes utøvelse av sin myndighet og ansvar. Tydeliggjøring av selvstyret og forholdet mellom kommunene og staten vil bidra til at hensynet til lokaldemokratiet blir stående som et hovedprinsipp. Kommunestyret slutter seg til utvalgets vurdering av at en lovfesting av prinsippene for forholdet mellom nasjonale myndigheter og kommunene vil bidra til å motvirke en utvikling i retning av større detaljstyring av kommunene.

Kommunelovutvalgets forslag til ny kommunelov er et omfattende lovforslag, men etter Kommunestyrets vurdering uten de store endringene i forhold til gjeldende kommunelov, og den praksisen de fleste kommuner har lagt seg på i henhold til dagens kommunelov.

- Styring og kontroll: Kommunestyret slutter seg til drøftingen av forholdet mellom kommunalt selvstyre og statlig styring og kontroll, men savner en tilsvarende drøfting av forholdet mellom primærkommunenes selvstyre og det regionale forvaltningsnivået. Regionenes/fylkeskommunenes rolle i primærkommunenes plansaker oppleves som et kompliserende og unødvendig tillegg til fylkesmannens kontroll og styring på

planområdet.

Kommunestyret stiller også spørsmål ved at et folkevalgt regionsnivå er overordnet kommunen på kulturminne-området, og fungerer som riksantikvarens forlengede arm ut i primærkommunene.

- Til lovens formål (Kap 3 NOU 2016:4) har utvalget foreslått at "Loven skal legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltagelse." Utvalget foreslår imidlertidlig (i Kap 7 Innbyggerdeltagelse,) å øke kravet til antall innbyggere som må stå bak et innbyggerforslag fra 2 % til 8 %. Minimumstallet endres fra 300 til 1000. Dette forslaget er ikke i tråd med lovens formål om aktiv innbyggerdeltagelse og vi foreslår derfor at gjeldene krav beholdes.

- Forslag til ny kommunelov har en annen struktur enn dagens kommunelov. NOU'en inneholder en rekke forslag til endringer av dagens lov. Flere av endringene vil ha direkte konsekvens for økonomibestemmelsene og hvordan blant annet kontrollutvalgene skal kunne utføre sin rolle. Tjøme kommune ønsker å opprettholde lovverket/regelverket for kontrollutvalgene slik dagens bestemmelse er. Dette for å være sikker på at de vil ha tilgang til den faglige rådgivning og revisjon de til enhver tid vil ha behov for.

- Vedrørende tittel på stillingen som leder av kommunens administrasjon.

Tjøme kommune støtter utvalgets mindretall som mener at tittelbruken bør være opp til hver enkelt kommune.

Oppsummering:

Hensikt:

Saken gir et sammendrag av Kommune lovutvalgets forslag til ny kommunelov. Forslag til høringsuttalelse fra Tjøme kommunestyre til Kommunal- og moderniseringsdepartementet konkretiseres under vurderinger.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har Kommune lovutvalgets utredning NOU 2016:4 Ny kommunelov til høring med høringsfrist 6. oktober 2016.

Gjeldende kommunelov trådte i kraft 1. januar 1993. Siden den gang har trekk ved samfunnsutviklingen gjort det ønskelig med en helhetlig og samlet revisjon av loven. I denne perioden har kommunene fått flere oppgaver, og både organiseringen av kommunal virksomhet og bruken av ulike styringsverktøy er blitt mer kompleks. Ny informasjonsteknologi har også gitt innbyggerne en helt annen mulighet til å kommunisere og delta i prosesser om kommunale beslutninger.

I høringsbrevet opplyser departementet at Kommune lovutvalget har foretatt en helhetlig gjennomgang av gjeldende kommunelov. Utvalget foreslår blant annet å lovfeste det kommunale selvstyret og enkelte prinsipper for nasjonale myndigheters forslag til dette selvstyret. Utvalget foreslår også flere tiltak for å styrke egenkontrollen i kommunene.

Fakta:

Utvalget foreslår at grunnstammen i dagens kommunelov videreføres. Etter utvalgets vurdering ivaretar loven de mest sentrale hensynene på en god måte, samtidig er det behov for endringer og justeringer på flere områder.

Under er et sammendrag av hovedkapittelene, jfr. utredningens kapittel 1:

Formål (kapittel 3 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår en ny og modernisert formålsbestemmelse. Utvalget foreslår at loven skal fremme det kommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for selvstyret. Loven skal legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse. Loven skal også legge til rette for at kommunene kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne, og den skal bidra til at kommunene er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Kommunalt selvstyre (kapittel 4 i NOU 2016:4)

Utvalget bemerker at kommunalt selvstyre er en viktig del av det norske samfunnet og har i seg selv en egenverdi. Selvstyret desentraliserer makt, gir demokratisk deltakelse og effektiviserer forvaltningen.

Kommunalt selvstyre har aldri vært tydelig lovfestet og utvalget foreslår å gi det en tydelig rettslig forankring i kommuneloven. Dette gjelder både hovedinnholdet i selvstyret, rammene for selvstyret og enkelte prinsipper for hvordan nasjonale myndigheter skal forholde seg til det kommunale selvstyret.

Forutsetningen for selvstyret, at Norge er inndelt i kommuner med egen folkevalgt ledelse, foreslås tatt inn i loven. Videre foreslås det å lovfeste at hver kommune er et eget rettssubjekt og kan ta avgjørelser på eget initiativ og ansvar. Skal det kommunale selvstyret begrenses, må slik begrensning gjøres i lov eller med hjemmel i lov.

Utvalget foreslår videre å lovfeste tre prinsipper for forholdet mellom nasjonale myndigheter og kommunene. Ett slikt prinsipp er at det kommunale selvstyret ikke bør begrenses mer enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale mål. Et annet prinsipp er at offentlige oppgaver fortrinnsvis bør legges til organer som er så nær innbyggerne som mulig. Det tredje prinsippet som foreslås lovfestet, er at innenfor rammene av nasjonal økonomisk politikk bør kommunene ha frie inntekter som gir økonomisk handlingsrom.

Virkeområdet (kapittel 5 i NOU 2016:4)

Kommunelovens virkeområde skal være kommunal virksomhet. Dette inkluderer både egeninitierte aktiviteter og lovpålagte oppgaver. For andre organisasjonsformer gjelder andre lover som aksjelov og lov om interkommunale selskaper. Hvis kommuneloven skal gjelde for enkelte tilfeller her, bør det følge av særskilte lovbestemmelser i kommuneloven eller særlover.

Kommuners informasjonsplikt (kapittel 6 i NOU 2016:4)

Utvalget mener det er viktig at kommunene aktivt informerer om virksomheten sin. Tilgang til informasjon har betydning for innbyggernes mulighet til å delta i lokaldemokratiet, til å ivareta sine rettigheter og til å kunne stille de folkevalgte til ansvar for den politikken de fører, og for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen.

Utvalget foreslår derfor at kommunene også skal ha plikt til å legge til rette for at alle kan få tilgang til informasjon. Bestemmelsen innebærer ikke et krav på å motta noen spesiell informasjon.

Innbyggerdeltakelse (kapittel 7 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår i hovedsak å videreføre dagens regler om innbyggerforslag og folkeavstemninger. Utvalget foreslår likevel å øke kravet til antall innbyggere som må stå bak et innbyggerforslag, med bakgrunn i utviklingen med internett har gjort det enklere å samle inn underskrifter. Forslaget gir en hovedregel på åtte prosent av innbyggerne bak et innbyggerforslag mot to prosent i dag, men det skal være tilstrekkelig med 1 000 underskrifter mot 300 i dag.

Folkevalgte organer og administrasjonen (kapittel 8 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår i hovedsak å videreføre dagens regler om folkevalgte organer. For å sikre god saksbehandling og åpenhet i arbeidet til folkevalgte tydeliggjøres det i ny lov hvilke folkevalgte organer som kan opprettes i kommunen, hvilke regler som gjelder for dem og hvilke navn som skal brukes om dem.

Forslaget tydeliggjør at med folkevalgt menes både medlemmer av kommunestyret og andre personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ.

Utvalget foreslår at komiteer og faste utvalg etter dagens kommunelov § 10 fjernes som egne typer organer og erstattes med organet utvalg. Saksbehandlingsreglene, inkludert reglene om åpenhet, vil gjelde fullt ut for alle utvalg. Utvalgene kan være faste eller midlertidige, og de kan bli tildelt beslutningsmyndighet, innstillingsrett eller bare utredningsoppgaver.

Kommunestyrets rolle er tydeliggjort i lovforslaget, blant annet ved at adgangen kommunestyret har til å delegere sin myndighet til andre folkevalgte organer, ordføreren, kommunedirektøren og andre rettssubjekter er tatt eksplisitt inn i loven.

Utvalget ønsker en felles, kjønnsnøytral og dekkende tittel på lederen for kommunens administrasjon, og foreslår kommunedirektør som en slik ny tittel. Kommunedirektørens rolle og ansvar tydeliggjøres i forslaget og kommunedirektøren får et lovfestet ansvar for personalsaker.

Utvalget foreslår å tydeliggjøre roller, ansvar og oppgaver i loven, både for de folkevalgte og for administrasjonen ved kommunedirektøren, og mener dette vil kunne bidra til å styrke rollen både til de folkevalgte og administrasjonen.

Utvalget har også redegjort for alternative måter å regulere problemstillingen om kommunen blir bundet dersom noen i kommune foretar disposisjoner uten å ha fullmakt eller myndighet til å gjøre det.

Overordnede styringsmodeller. Særlig om parlamentarisme (kapittel 9 i NOU 2016:4)

Kommunene kan velge mellom to overordnede styringsmodeller, formannskapsmodellen og parlamentarismemodellen. Utvalget mener begge styringsmodellene bør videreføres i den nye loven, men

formannskapsmodellen bør fortsatt være hovedmodellen.

Utvalget mener at det er behov for å styrke både opposisjonens og kommunestyrets stilling i en parlamentarisk styrt kommune.

Ordfører (kapittel 10 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å åpne for at kommuner som selv ønsker å delegerer mer myndighet til ordføreren, kan gjøre dette. Utvalget foreslår å åpne for at kommunene kan beslutte at ordføreren skal velges direkte av innbyggerne i kommunen.

Kommunale foretak (kapittel 11 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å videreføre adgangen til å organisere deler av den kommunale virksomheten i kommunale foretak. Utvalget foreslår i hovedsak også å videreføre regelverket for kommunale foretak.

Utvalget mener at de generelle reglene om hvem som er valgbare og hvem som er utelukket fra valg til folkevalgte organer, også bør gjelde ved valg til styret i kommunale foretak. Dette innebærer en innstramming sammenlignet med gjeldende rett. Utvalget foreslår videre at medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret ikke skal kunne velges til styret i kommunale foretak. Dette for å unngå uheldige dobbeltroller.

Valgbarhet. Ombudsplikt og suspensjon mv. (kapittel 12 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår at de alminnelige reglene om å være valgbar til og utelukket fra valg i utgangspunktet bør være de samme ved valg av medlemmer til alle folkevalgte organer. Utvalget foreslår likevel enkelte unntak fra dette.

Det foreslås også enkelte regler om fritaksrett for valg til kommunestyret og underordnede organer i kommunene.

Utvalget foreslår utvidet adgang til å suspendere ordføreren og regler for dette.

Valg av medlemmer til folkevalgte organer (kapittel 13 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å innføre en ny bestemmelse om at kravet til representasjon av begge kjønn ved forholdsvalg ikke bare skal knytte seg til det enkelte listeforslaget, men også til sammensetningen av organet som helhet.

Utvalget foreslår også å fjerne den eksisterende adgangen til å rette på stemmesedlene ved forholdsvalg av medlemmer til folkevalgte organer. Dette innebærer at når det er avgjort hvor mange medlemsplasser en liste vil få i organet, skal medlemmene fra listen pekes ut i den rekkefølgen de står oppført i på det innleverte listeforslaget.

Godtgjøring og velferdsgoder (kapittel 14 i NOU 2016:4)

Utvalget mener dagens støtteordninger stort sett er tilfredsstillende. Utvalget foreslår derfor i hovedsak å videreføre gjeldende regelverk på området, med enkelte endringsforslag.

Utvalgte foreslår for det første en egen bestemmelse om godtgjøring ved frikjøp av folkevalgte. Utvalget fremmer for det andre forslag om at folkevalgte som ved fratreden har verv på minst halv tid, etter søknad har rett til ettergodtgjøring i inntil tre måneder.

Utvidet innsynsrett og taushetsplikt for folkevalgte (kapittel 15 i NOU 2016:4)

Utgangspunktet er at alle opplysninger som de folkevalgte trenger for å treffe vedtak, skal fremgå av de dokumentene administrasjonen legger frem til behandling i det folkevalgte organet.

Utvalget foreslår å lovfeste og presisere en utvidet innsynsrett for de folkevalgte. De folkevalgte gis rett til innsyn også i taushetsbelagte opplysninger og i opplysninger som kan unntas fra offentlighet med hjemmel

i offentlighetsloven. Begrunnelsen er å sikre at de folkevalgte har den informasjonen de trenger for å utføre vervet sitt, og for dermed å styrke de folkevalgtes muligheter til å ivareta ansvaret for styring og kontroll av kommunen. Denne innsynsretten skal ligge til de folkevalgte organene, og ikke til den enkelte folkevalgte. Det foreslås også nærmere krav til stemmegivningen mv. når organet skal ta stilling til om de vil kreve slikt innsyn.

Som en konsekvens av denne utvidede retten til innsyn foreslår utvalget en bestemmelse i kommuneloven som pålegger folkevalgte taushetsplikt for slike opplysninger.

Saksbehandlingsregler for folkevalgte organer (kapittel 16 i NOU 2016:4)

Regler om at saksbehandlingen i folkevalgte organer i hovedsak skal skje i møter og med åpenhet om innkalling, saksliste og selve møtene. Disse reglene skal ivareta de særlige hensyn som er viktige for at folkevalgte organer og lokaldemokratiet skal fungere best mulig. Utvalget foreslår derfor at dagens regler i hovedsak videreføres, men med enkelte endringer, justeringer og språklige forenklinger. Virkeområdet for saksbehandlingsreglene foreslås forenklet og noe utvidet ved at reglene i utgangspunktet skal gjelde for alle folkevalgte organer. Åpenhet skal således være hovedregelen for alle organer.

Utvalgets vurdering er at hensynene som ligger bak prinsippet om åpenhet, veier tyngre enn de konkrete behovene for å kunne lukke møtene, og utvalget mener det ikke er ønskelig å tillate lukkede møter i flere situasjoner.

Utvalgets vurdering er at hensynene som ligger bak prinsippet om åpenhet, veier tyngre enn de konkrete behovene for å kunne lukke møtene.

Inhabilitet for folkevalgte og ansatte (kapittel 17 i NOU 2016:4)

Etter utvalgets vurdering dekker reglene i dagens kommunelov, sammenholdt med forvaltningsloven, behovet for regler om inhabilitet for folkevalgte eller tjenestemenn. Utvalget ser derfor ikke grunn til å endre hovedinnholdet i dagens regler om inhabilitet i kommuneloven, utover enkelte presiseringer, klargjøringer og språklige forenklinger.

Interkommunalt samarbeid (kapittel 18 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å ta inn en overordnet bestemmelse i loven som slår fast at kommuner kan samarbeide om å utføre felles oppgaver.

Utvalget foreslår to nye samarbeidsformer til erstatning for interkommunalt samarbeid etter § 27 i gjeldende kommunelov. Dette er for det første kommunale oppgavefellesskap som er beregnet på samarbeid om enkeltstående tjenester. Utvalget foreslår for det andre å lovfeste en regionrådsmodell. Modellene er ment å være enklere samarbeidsordninger sammenlignet med for eksempel samarbeid etter lov om interkommunale selskaper.

Økonomiforvaltning (kapittel 19 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å lovfeste en generalbestemmelse for kommunens økonomiforvaltning. Utvalget foreslår også en ny plikt for kommunene til å fastsette et økonomireglement og finansielle måltall for kommunens økonomiske utvikling (målsettinger for utviklingen i driftsresultat, gjeld og annet). Dette er verktøy som skal støtte opp under den langsiktige økonomistyringen.

I tillegg foreslår utvalget flere nye krav som kan støtte opp om bedre helhetlig planlegging og styring. Blant annet foreslås endringer som skal bidra til at inndekning av merforbruk ikke skyves unødig frem i tid. Nye regler om avslutning av kommuneregnskapet og plikt for kommunedirektøren til å foreslå endringer i årets budsjett hvis forårets regnskap viser et merforbruk, og en frist for kommunestyret til å behandle forslaget senest 30. juni i budsjettåret.

Disposisjoner i strid med reglene om lån og garantier mv. (kapittel 20 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å lovfeste en hovedregel om at kommunenes drift bare skal finansieres av løpende

inntekter. Utvalget drøfter låneopptak og forslår bestemmelser som klargjør rettsvirkningene av disposisjoner i strid med økonomiforvaltningen.

Selvkost (kapittel 21 i NOU 2016:4)

Etter utvalgets vurdering bør det ikke innføres et generelt selvkostprinsipp som en alminnelig begrensning på brukerbetalingen i kommunesektoren. Selvkostprinsippet bør bare gjelde for betalinger for bestemte typer tjenester, og det bør reguleres i særlov, slik systemet er i gjeldende lovverk.

Utvalget foreslår at det lovfestes enkelte overordnede regler for beregning av selvkost i kommuneloven.

Kommunene som markedsaktør. Forholdet til statsstøtteregeverket kapittel 22 i NOU)

Utvalget redegjør for statsstøttereettslige problemstillinger som kan oppstå når kommunene opptrer som aktør i det økonomiske marked, og om dette medfører behov for å endre kommuneloven eller andre lover. Utvalget fremmer ikke noen lovforslag på dette området, men mener at det er hensiktsmessig at regjeringen fortsetter det arbeidet den har startet med disse problemstillingene.

Internkontroll (kapittel 24 i NOU 2016:4)

Utvalget mener at kommunedirektørens ansvar for internkontroll bør tydeliggjøres i en noe mer omfattende regulering enn dagens kommunelov. I dag er dette kort regulert i kommuneloven og med stadig mer omfattende bestemmelser i særlovgivningen. Utvalget foreslår derfor en egen bestemmelse i kommuneloven som kan erstatte reguleringen i særlovgivningen.

Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet (kapittel 25 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår å utvide antall medlemmer i kontrollutvalget fra tre til fem, for å styrke kontrollutvalgets arbeid og legitimitet. Utvalget mener at det ikke bør innføres særlige regler for hvem som skal kunne velges som leder av kontrollutvalget. Utvalgets forslag viderefører gjeldende regler om hvem som kan velges til kontrollutvalget. I tillegg foreslår utvalget at den som er leder eller har en ledende stilling i et selskap som kan være gjenstand for kontroll etter bestemmelsene om eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon, eller den som er medlem av styret eller bedriftsforsamlingen for et slikt selskap, ikke skal være valgbar til kontrollutvalget.

Revisjon (kapittel 26 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår endringer som klargjør innholdet i regnskapsrevisjon og regnskapsrevisors rolle i kommunene.

Kommunenes styring og kontroll med ekstern virksomhet (kapittel 27 i NOU 2016:4)

For å styrke kommunens eierstyring foreslås et krav om å utarbeide eierskapsmeldinger som skal si noe om kommunens prinsipper for eierstyring og gi en oversikt over selskapene og de formål kommunen har med disse.

Når en ekstern virksomhet utfører oppgaver eller tjenester for en kommune, bygger det som regel på en oppdragsavtale. En slik avtale kan gi kommunen rett til innsyn i og opplysninger fra den eksterne virksomheten, men utvalget mener det er behov for å lovfeste en rett til informasjon som kommunen trenger for å undersøke om kontrakten blir oppfylt, for de tilfellene der avtalene ikke gir tilstrekkelig grunnlag. Utvalget foreslår at det er kontrollutvalget og revisjonen som skal få en slik utvidet rett til innsyn og til undersøkelser overfor virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen.

Kommunen som tilsynsinstans (kapittel 28 i NOU 2016:4)

Utvalget foreslår at der kommunen skal gjennomføre lovpålagt tilsyn med egen virksomhet eller eiendom, så skal kommunen legge til rette for at likebehandling sikres, og at kommunens tilsyn blir så uavhengig som mulig.

Statlig kontroll og tilsyn mv. (kapittel 29 i NOU 2016:4)

Etter utvalgets vurdering er det viktig å kunne få prøvd om kommunale vedtak er lovlige. Utvalget

foreslår derfor at hovedstammen i regelverket for lovlighetskontroll blir videreført, men mener det er behov for enkelte innholdsmessige endringer og tydeliggjøringer i regelverket for lovlighetskontroll. Utvalget foreslår at det blir tatt inn i loven et vilkår om at det må foreligge særlige grunner for at departementet på eget tiltak skal kunne ta opp et vedtak til lovlighetskontroll.

Utvalget foreslår å klargjøre at kommunen kan klage på vedtak og utøve andre partsrettigheter etter reglene i forvaltningsloven når staten fører tilsyn med kommunene. Videre foreslår utvalget å styrke samordningen av tilsyn som utføres av ulike tilsynsmyndigheter.

Økonomiske og administrative konsekvenser (kapittel 30 i NOU 2016:4)

Utvalgets samlede vurdering er at lovforslaget ikke innebærer vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser hverken for kommunesektoren eller for staten.

Utredning

Tjenestemessig vurdering

Kommunalt selvstyre og formål

Kommunelovutvalget kommer med viktige forslag for å ivareta det kommunale selvstyret. Selvstyret er sentralt i kommunenes utøvelse av sin myndighet og ansvar. Tydeliggjøring av selvstyret og forholdet mellom kommunene og staten vil bidra til at hensynet til lokaldemokratiet blir stående som et hovedprinsipp. Kommunestyret slutter seg til utvalgets vurdering av at en lovfesting av prinsippene for forholdet mellom nasjonale myndigheter og kommunene vil bidra til å motvirke en utvikling i retning av større detaljstyring av kommunene.

Kommunelovutvalgets forslag til ny kommunelov er et omfattende lovforslag, men etter Kommunestyrets vurdering uten de store endringene i forhold til gjeldende kommunelov, og den praksisen de fleste kommuner har lagt seg på i henhold til dagens kommunelov.

Økonomisk vurdering

Forslagene vil ikke ha vesentlige økonomiske konsekvenser ut over endring som forventes fullfinansiert.

Miljømessig vurdering

Se tjenestemessige vurderinger

Helsemessig vurdering

Ikke vurdert

Dokumenter i saksmappen:

06.04.2016 16/1559-2 Høring - Kommunelovutvalgets utredning 2016: 4